

Sygn. akt III KK 618/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Paweł Wiliński

SSN Włodzimierz Wróbel (sprawozdawca)

Protokolant Małgorzata Sobieszczańska

w sprawie **M. S.**,
skazanego z art. 178a § 4 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 25 stycznia 2023 r., w trybie art. 535 § 5 k.p.k.
kasacji wniesionej obrońcą skazanego,
od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp.
z dnia 15 czerwca 2022 r., sygn. akt IV Ka 239/22,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Sulęcinie
z dnia 2 marca 2022 r., sygn. akt II K 459/21,

**1) uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w Gorzowie Wlkp. do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym;**

2) nakazuje zwrot M. S. uiszczonej opłaty kasacyjnej.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Sulęcinie z dnia 2 marca 2022 r. (sygn. akt II K 459/21) M. S. został uznany winnym czynu z art. 178a § 4 k.k., za który wymierzono mu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności.

Wyrok ten został następnie utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 15 czerwca 2022 r. (sygn. akt IV Ka 239/22).

Kasację od tego prawomocnego orzeczenia wniósł obrońca skazanego, zarzucając wyrokowi *„rażące naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na jego treść, tj. art. 433 §2 k.p.k. w zw. z art. 457 §3 k.p.k. polegające na zaniechaniu dokonania przez Sąd Okręgowy wszechstronnej kontroli odwoławczej, a nadto zupełnym pominięciu rozważenia i ustosunkowania się w uzasadnieniu orzeczenia do wniosków i zarzutów wskazanych w apelacji wniesionej przez obrońcę M. S..”*

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim, a także poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego w Sulęcinie i przekazanie Sądowi Rejonowemu w Sulęcinie, jako Sądowi I instancji, sprawy do ponownego rozpoznania; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Prokurator w odpowiedzi na kasację wniósł o zwrócenie akt Sądowi Okręgowemu w Gorzowie Wielkopolskim na podstawie art. 449a § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. celem uzupełnienia uzasadnienia wyroku, a następnie o uznanie kasacji za oczywiście bezzasadną; ewentualnie, w przypadku nieuwzględnienia powyższego wniosku o uwzględnienie kasacji obrońcy i uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim i przekazanie sprawy temu Sądowi jako Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja okazała się zasadna.

Sąd Najwyższy w niniejszym składzie podziela stanowisko wyrażone m.in. w wyroku z 18 maja 2022 r. (sygn. akt V KK 491/20, LEX nr 3439114.), iż „nie można zaakceptować tego, aby instytucja uzupełnienia uzasadnienia wyroku niweczyła gwarancje strony, która w środку odwoławczym podnosi określone zarzuty z taką intencją, aby ocenił je i odniósł się do nich sąd kasacyjny, a nie po to, aby sąd,

któremu wytknięto błędy, usuwał je niejako "we własnym zakresie", uniemożliwiając tym samym uznanie środka odwoławczego za zasadny. Przy podzieleniu odmiennego przekonania zasadność zaskarżonego wyroku byłaby kontrolowana przez sąd kasacyjny nie w oparciu o treść pierwotnie sporządzonego uzasadnienia wyroku, ale na podstawie wprowadzonych do tego uzasadnienia dodatkowych rozważań, sformułowanych już po sporządzeniu kasacji w oparciu o pierwotne brzmienie uzasadnienia wyroku i spowodowanych stanowiskiem stron w tej kasacji już zaprezentowanym."

Wobec tego wniosek Prokuratora uznać należało w tym zakresie, tj. uzupełnienia uzasadnienia za niezasadny.

Podstawą kasacji jest rażące naruszenie prawa, które mogło mieć istotny wpływ na treść wyroku (art. 523 § 1 k.p.k.), wobec czego same tylko niedoskonałości uzasadnienia nie mogą mieć takiej doniosłości, skoro pisemne motywy wyroku sporządzane są już po jego wydaniu. Podstawą kasacji może być więc zasadniczo taka wadliwość uzasadniania, która wskazuje na rażące uchybienie w ramach kontroli odwoławczej, np. w kontekście powinności rozpoznania wszystkich podniesionych zarzutów (art. 433 § 2 k.p.k.), które mogło mieć istotny wpływ na treść wyroku sądu odwoławczego. Jak wynika z lektury uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego nawet nie odnotowano w nim wniesienia apelacji przez obrońcę oskarżonego. Pozostała część uzasadnienia koncentruje się jedynie na zarzucie postawionym w apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego.

O naruszeniu art. 433 § 2 k.p.k. można mówić wtedy, gdy sąd nie rozważy wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym (w ogóle się do nich nie odniesie). Tym bardziej spełnia przesłanki tego rodzaju naruszenia brak rozpoznania całości apelacji. Niweczy to w pełnym zakresie i w stopniu najbardziej fundamentalnym konstytucyjną gwarancję sądowego postępowania dwuinstancyjnego. Takie przeoczenie Sądu II instancji nie znajduje żadnego uzasadnienia i stanowi uchybienie o fundamentalnym wymiarze.

Jak wskazuje skarżący kasacyjnie, w apelacji zarzucił *„obrazę przepisów postępowania, która miała istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia, w postaci art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k. w zw. z art. 202 k.p.k. poprzez naruszenie fundamentalnego*

prawa oskarżonego do obrony i oddalenie złożonego na rozprawie w dniu 19.01.2022 r. wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych psychiatrów, uzupełnionego pismem z dnia 26.01.2022 r., w sytuacji, gdy z zestawienia daty zarzucanego oskarżonemu czynu oraz faktów potwierdzonych w jego dokumentacji medycznej, wynika jednoznacznie, iż w okresie objętym zarzutem oskarżony mógł się znajdować w fazie epizodu maniakalnego, a co za tym idzie niezbędnym dla ustalenia, czy w chwili popełnienia czynu miał on zachowaną zdolność do rozpoznania jego znaczenia i pokierowania swoim postępowaniem, było przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych psychiatrów w trybie art. 202 k.p.k.”. Uzasadnienie apelacji wskazuje na fakty związane z uprzednią hospitalizacją oskarżonego w związku z prawdopodobnym rozpoznaniem epizodu manii. Apelujący uzasadniając zarzut opisuje kwestie historii leczenia swojego klienta oraz konsekwencje wynikające (obiektywnie) ze zgromadzonej dokumentacji. Akcentuje zbieżność czasową czynu (koniec kwietnia 2017 r.) i hospitalizacji (początek maja 2017 r.). Podnosi także brak należytego uzasadnienia oddalenia wskazanego wniosku dowodowego. Nie przesądzając kierunku rozstrzygnięcia Sądu odwoławczego, zarzut apelacyjny był na tyle precyzyjnie sformułowany i uzasadniony oraz dotyczył niezwykle istotnego elementu związanego z odpowiedzialnością karną sprawcy, iż brak jego rozpoznania należy traktować w kategorii rażącego naruszenia prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia. Kwestia oceny potrzeby zweryfikowania stanu psychicznego sprawcy tempore criminis jest kluczowa z punktu widzenia zasad odpowiedzialności karnej.

Wobec czego należało orzec jak w sentencji.